

PRESENTACIÓ

per a vosaltres monitors, professors, catequistes, educadors.

Per "antiga" que sigui, la DECLARACIÓ UNIVERSAL SOBRE ELS DRETS HUMANS (DUDH) encara és lluny de ser universalment coneguda, reconeguda; i més lluny encara de ser aplicada o tinguda en compte per a totes les persones. Per tant, encara calen esforços, i no precisament petits, per a donar-la a conèixer i per a fer-ne possible l'aplicació.

D'altra banda, vistes algunes crítiques que proposen altres lectures de la DUDH o la revisió de l'òptica des de la qual els drets són formulats, estem d'acord que seria convenient iniciar una lectura activa des de les responsabilitats, per a compensar algunes lectures fundades en l'excessiva reivindicació dels drets, sobretot pel que fa a nivell individual.

Així ens trobem en una situació que, com a mínim, podem qualificar de paradoxal, i fins i tot de dramàtica, en la qual tenim unes societats en el primer món que gaudeixen de, pràcticament, tots els drets i es basen en la seva reivindicació contínua. Mentre que en el sud, o en els reductes aïllats dins el nord, milions de persones són encara desconegedores dels seus drets i fins de la seva capacitat de reivindicació.

En aquest sentit, el desembre de 1998 l'Assemblea General de l'ONU va aprovar una Declaració sobre el dret i el deure dels individus, els grups i les institucions de promoure i protegir els Drets Humans i les Llibertats Fonamentals reconeguts universalment. Un document molt necessari per a fomentar la protecció dels que treballen en la primera línia per la defensa dels drets de tots, i que molts governs han tractat d'impedir. Però també és un document que alhora que reconeix el DRET a promoure la defensa dels Drets Humans, comença a deixar veure que, com a membres de la comunitat humana, també tenim algun DEURE en això que tots podem reclamar, però de què no tots estem disposats a responsabilitzar-nos.

La lectura que nosaltres volem que sigui marc d'aquest treball posa més l'accent en les responsabilitats que no pas en la reivindicació dels drets per a un mateix (o per al seu grup social). És dir, cadascú és responsable que l'altre tingui l'oportunitat de gaudir de tots i cada un dels drets. I, sobretot, i aquesta és la nostra aportació, si l'altre no pot fer-ho, no en sap o no té recursos per a defensar els seus drets.

Aquesta lectura ens apropa cada un de nosaltres fins en aquells drets que creiem tenir tan lluny perquè ens semblen tan bàsics, que preferim no pensar que a algú li són negats.

L'article 5è de la DUDH és un d'aquests: és un dels drets consubstancials a la dignitat de tota persona humana. "Ningú no serà sotmès a la tortura ni a penes o tractes cruels, inhumans o degradants".

La tortura és una pràctica obscura i oculta. Negada per aquells que l'exerceixen i difícilment reconeguda en públic per aquells que l'han soferta.

El dret que té tota persona, fins aquella que jo desconec i que m'és llunyana, a no ser torturada, depèn de la meva (nostra) capacitat per a vigilar, estar atent i denunciar els seus perseguïdors i posar-los en evidència. És la meva responsabilitat en la pervivència del dret dels altres i en la seva supervivència.

Aquest material se centra en el 5è dret de la DUDH, però recull tot l'esperit de la Declaració, que n'és el fonament. Per tant, a més de contribuir a la difusió del coneixement dels Drets Humans, vol fer conèixer a joves i adults que la tortura i la pena de mort són pràctiques desgraciadament massa habituals en una humanitat que ha avançat molt en proclames i reconeixements, però que està en les beceroles, que comença a despertar a la dimensió de la solidaritat a escala planetària i a la responsabilitat personal i dels grups o comunitats humanes, a petita escala.

Per aquest motiu, les activitats de la "Carpeta Pedagògica ACAT" pretenen els objectius següents:

- Donar a conèixer el 5è dret de la Declaració Universal dels Drets Humans i la seva quotidiana vulneració.
- Plantejar la defensa i vigilància del compliment dels drets com una responsabilitat cívica.
- Oferir informació sobre llocs i maneres, on i com actuar en la línia de la vigilància i denúncia de l'incompliment del 5è dret.
- Sensibilitzar joves i adults per fer possible un pas significatiu en la defensa activa dels drets humans, superant la tendència actual de passar de "l'anàlisi a la paràlisi".
- Ajudar a copsar la capacitat transformadora de les accions col·lectives, basades en el voluntariat, però amb capacitat de produir resultats efectius.